

превенції – ефективний засіб формування правової поведінки серед неповнолітніх з метою протидії злочинності, така діяльність є ключовим засобом на побудові демократичного суспільства в Україні.

Бібліографічні посилання:

1. Дручек О.М. Ювеальна превенція в системі Національної поліції України: проблеми реформування. Південноукраїнський правничий часопис: Одеса, 2017. с. 63-66. URL: <http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2017/2/21.pdf>
  2. Іщенко І.В. Проблеми та досягнення в організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України. Правовий часопис Донбасу № 3 (64): Донецьк, 2018. с. 94-99
  3. Оржеховська В. Профілактика правопорушень серед неповнолітніх: Навч.-метод, посібник.- К.: ВіАН, 1996.- 351 с.
  4. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України наказ МВС України від 19.12.2017 р. № 1044. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18>
  5. Річний звіт проектного офісу при Міністерстві внутрішніх справ України. 21.12.2017 /МВС України. URL: http://mvs.gov.ua/ua/infographic/2017/COVV/nacionalna_policiya/Richniy_zvit_Proektnogo_of_isu_pri_Ministerstvi_vnutrishnih_sprav_Ukraini.htm (дата звернення: 25.05.2019).
-

Денисенко Євгенія Миколаївна
курсант навчальної групи ДР642
факультету підготовки
фахівців для органів досудового
розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:
Кисельов Ілля Олександрович
викладач кафедри кримінального
права та кримінології
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ВЧИНЕННЯ НЕЗАКОННИХ ЗАВОЛОДІНЬ АВТОМОБІЛЯМИ НЕПОВНОЛІТНІМИ: ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Вчинення злочину саме по собі є особливо негативним суспільним явищем, що характеризується спричиненням невідворотних негативних наслідків як для окремої людини, так і для соціуму в цілому. Особливо болючим серед загальної кількості вчинюваних злочинів є злочинність неповнолітніх. Неповнолітні є особливою категорією осіб, що потребують посиленої уваги з боку держави, адже у силу свого віку дуже часто стають

заручниками власної незрілості та прагнень до дорослості, внаслідок чого вчиняють протиправні дії. Зокрема, у подальшому такі суспільно-небезпечні дії можуть перерости у рецидивну злочинність.

У юридичній літературі поняття злочинності неповнолітніх, зазвичай, пов'язують з віком суб'єкта злочину. Так, у кримінології злочинність неповнолітніх розглядається як негативне явище, що проявляється у сукупності злочинів, вчинених особами у віці від 14 до 18 років. Вік є тією біологічною ознакою, що визначає соціально-психологічні особливості етіології злочинності неповнолітніх та специфіку засобів запобігання їм [1, с.294].

Неповнолітніми вчинюється різні категорії злочинів, серед яких не виключенням є незаконне заволодіння автомобілями. Зазначені злочини відрізняються особливо негативними наслідками, адже такі дії часто призводять до інших злочинів. Так, як правило, неповнолітні особи не можуть керувати транспортним засобом, внаслідок чого вчиняють дорожньо-транспортні пригоди, у тому числі і з жертвами.

За останні роки кількість злочинів, пов'язаних з незаконним заволодінням транспортних засобів, вчинених неповнолітніми має тенденцію до спаду, однак це не зменшує рівня небезпеки цих злочинів. Так, зокрема, за статистичними даними з офіційного сайту Генеральної прокуратури України у 2015 році було вчинено 209 незаконних заволодінь автомобілями неповнолітніми особами або за їх участі, у 2016 – 110 злочинів, у 2017 – 92 злочини, а у 2018 році – 109.

Під час вирішення питання про розслідування злочинів, що пов'язані з незаконним заволодінням автомобілями неповнолітніми особами особливо важливим є розгляд одного з елементів криміналістичної характеристики – особи злочинця. Так, до основних ознак особи злочинця відносяться вік, стать, рід занятості, освітній рівень. Так, Пантелеєв В.П. стверджує, що у більшості випадків такі злочини вчиняються неповнолітніми особами чоловічої статі [2, с.294].

Зокрема, на думку окремих науковців, неповнолітніх злочинців можна поділити на дві групи: від 14 до 16 років та від 16 до 18 років. У своїх дослідженнях Патрелюк вказав, що понад 77 % незаконних заволодінь транспортними засобами скоюється неповнолітніми віком від 16 до 18 років; у 23 % випадків обвинуваченими були особи від 14 до 16 років. Отримані дані дають підстави говорити про те, що злочинна активність підлітків старшої (16–18 років) вікової групи у розрізі вчинення ними незаконних заволодінь транспортними засобами у 3 рази вища, ніж молодшої (14–16 років) [3, с.56].

Проаналізувавши окремі наукові праці, ми дійшли висновку, що у більшості випадків неповнолітні особи, що вчинили незаконне заволодіння транспортним засобом, ніде не навчались та не займались жодною іншою діяльністю.

Зокрема, необхідно зазначити, що злочини даної категорії вчиняються як одноособово, так і у складі групи осіб. Вчинення злочинних посягань

групою осіб відрізняється особливою небезпекою, на відміну від одноосібно вчинених злочинах. Така ознака мало чим відрізняє неповнолітніх злочинців від дорослих, однак, неповнолітні особи об'єднуються у групи через страх викриття, а не через необхідність розподілу ролей під час готування та вчинення злочину.

Таким чином, задля вирішення питання попередження незаконних заволодінь транспортними засобами неповнолітніми особами важливим є встановлення окремих ознак такого елементу криміналістичної характеристики, як особа злочинця. Серед таких ознак необхідно враховувати вік, стать, рід зайнятості та освіту неповнолітньої особи.

Бібліографічні посилання:

1. Якімова С.В. Особливості криміналістичної характеристики злочинів неповнолітніх//Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки.2015.№827.С. 292-299.
2. Пантелеев В. П. Угон автотранспортных средств (Уголовно-правовые и криминологические вопросы) : учебное пособие / В. П. Пантелеев. Караганда, 1982. 75 с.
3. Патрелюк Д.А. Розслідування незаконних заволодінь транспортними засобами, вчинених неповнолітніми : навч. посібник / Д.: ФОП Лопатніков С.Г., 2012. 221 с.

Заїка Ольга В'ячеславівна

курсант навчальної групи КП-731
2-го курсу факультету підготовки
фахівців для підрозділів
кримінальної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Людвік Валентин Дмитрович,
доцент кафедри кримінального
права та криминології
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
кандидат юридичних наук

КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗЛОЧИННОСТІ НЕПОВНОЛІТНІХ

Злочинність неповнолітніх є однією із найважливіших проблем криминології, а зараз, в умовах дуже не стабільної економіки та політики й взагалі складному становищі держави, це питання постає дуже гостро. На мою думку тільки нормальний, а саме соціально орієнтований розвиток осіб, які не досягли 18-річного віку є основою для покращення життя, як самої дитини, так і держави в цілому.